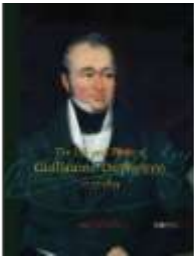

BOEKBESPREKING

The Life and Times of Guillaume Dupuytren 1777-1835

Paul Wylock

Door: Henk Van daele

Dit mooi geïllustreerd boek beschrijft het leven van de vooraanstaande Franse chirurg Guillaume Dupuytren, als mede de belangrijke invloed die hij had op de ontwikkeling van de geneeskunde. Auteur van dit werk is de Brusselse hoogleraar Paul Wylock, hoofd van de departement plastische, reconstructieve en esthetische chirurgie van het Universitair Ziekenhuis Brussel.

Geboren in 1777 als zoon van een advocaat in de buurt van Limoges, zou Dupuytren geneeskunde gaan studeren in Parijs. Louis XVI regeerde toen nog, maar weldra zou Dupuytren de revolutie van 1789 beleven, later de periode met Napoleon Bonaparte, de restauratie onder Louis XVIII, dan de revolutie van 1830, en ten slotte de restauratie onder Charles X.

Parijs was tijdens die periode het Mekka van de geneeskunde. Tijdens zijn studies werd Dupuytren beïnvloed door bekende artsen zoals Raphael Sabatier, Antoine Portal, Pierre Desault, Philippe Pelletan, en Alexis Boyer, wiens dochter Adelaïde hij beloofde te trouwen. De huwelijksplannen sprongen op het laatste ogenblik af, wat tot permanente wrijving tussen beide mannen zou leiden.

In maart 1801, 23 jaar oud, werd Dupuytren benoemd tot “chef des travaux anatomiques”, in 1802 werd hij “chirurgien de deuxième classe” in het Hôtel Dieu ziekenhuis te Parijs. Zijn doctoraalscriptie verdedigde Dupuytren in 1803. In 1808 volgde zijn bevordering tot “chirurgien-adjoint”. Dupuytren huwde Geneviève de Sainte-Olive in maart 1810; uit dit huwelijk werd slechts één kind geboren, de dochter Adeline, in 1811.

Dokter Sabatier, het diensthoofd van Dupuytren, overleed in 1811 en de leerstoel “médecine opératoire” werd vacant verklaard. Er waren vier kandidaten voor de vrijgekomen leerstoel, waaronder Dupuytren. De vier artsen moesten zich voor een jury onderwerpen aan verschillende mondelinge en schriftelijke proeven, plus enkele operaties; het gehele concours duurde van 2 tot 8 februari 1812.

Auteur Wylock vermeldt het niet maar er zou toen een onregelmatigheid zijn gebeurd. In hun *Histoire illustrée de l'urologie*, Paris, 1988, beweren René Küss en Willy Grégoir dat Dupuytren zijn handschrift *Lithotomie* niet op tijd klaar had. De drukker-uitgever moet dan aan de jury een smoesje hebben verteld: er waren problemen geweest bij het drukken. De gedrukte tekst werd uiteindelijk wel aanvaard, weliswaar te laat, zodat Dupuytren aan het concours kon deelnemen. Zijn prestaties alleszins een overweldigende indruk hebben gemaakt op de jury want op 10 februari 1812 werd Dupuytren uitgeroepen tot “professeur en médecine opératoire”. In 1815 kreeg hij de titel van “chirurgien en chef” van het Hôtel Dieu. Hij was toen 38 jaar, zou die post gedurende twintig jaar bezetten en uitgroeien tot de belangrijkste chirurg van zijn tijd. Dupuytren werd de arts van de koningen Louis XVIII en Charles X, en geraakte bevriend met figuren als baron James de Rothschild, één van zijn patiënten, en Alexander von Humboldt. Guillaume Dupuytren werd “officier de la Légion d'honneur” en hij kreeg de titel van baron.

De naam van dokter Guillaume Dupuytren blijft natuurlijk eeuwig verbonden aan de “ziekte van Dupuytren”, een samentrekking van de vingers en voornamelijk van de ringvinger en de pink. Of medisch beschreven: het ontstaan van fibreuze knobbels in de palmaire aponeurose. Bekende patiënten van deze

ziekte zijn Ronald Reagan en Margaret Thatcher. Meestal treden die fibreuze knobbels in beide handen tegelijk op. Pas op het einde van zijn leven, in 1831, opereerde hij de eerste patiënten. In datzelfde en het daaropvolgende jaar publiceerde hij over wat later bekend zou blijven als de ziekte van Dupuytren. Hij wist toen al dat een gelijkaardige afwijking tevens voorkwam aan de voeten, ziekte die later de naam zou krijgen van de Straatsburgse arts Georg Ledderhose (1855-1925).

Het zou totaal fout zijn te denken dat Dupuytren zich enkel bezig hield met handchirurgie. Dupuytren opereerde ook op kinderen en voerde cataractoperaties uit. Hij onderscheidde als een van de eersten een congenitale heupdislocatie van een traumatische heupdislocatie. Hij gaf tevens zijn naam aan de “breuk van Dupuytren”, een complexe vorm van enkelbreuk. Ook brandwonden hadden zijn aandacht: hij maakte een zedelijke indeling naargelang de ernst van de wonden. Dupuytren had ook een aantal psychiatrische patiënten die tot automutilatie waren overgegaan. Hij durfde operaties aan waarbij een kunstmatige anus werd gevormd. Voor het verwijderen van stenen uit de urinewegen ontwierp hij een “lithotome à lame double”, toen een innovatie. Maar Dupuytren opereerde niet enkel. Opvallend voor die tijd was dat hij ook de nadruk legde op zuiver bedlinnen en hygiëne. Maar zijn assistenten bewonderden hem vooral voor zijn snelle en correcte diagnoses.

De naam van Guillaume Dupuytren blijft voortleven in straatnamen (o.a. te Parijs), in het museum voor pathologische anatomie in Parijs, in een auditorium van het Hôtel Dieu ziekenhuis, en in de naam van de universiteit van Limoges.

Paul Wylock, *The Life and Times of Guillaume Dupuytren 1777-1835*, Brussel, Brussels University Press, 2010, ISBN 978 90 5487 572 7.

Uitgeverij Academic & Scientific Publishers (ASP)